

10 vragen over duurzaamheid aan:

OVER HANNEKE OUDE ELBERINK-SCHIEVING

Na vijftien jaar te hebben gewerkt in de financiële beroepspraktijk, waarvan drie in de internationale controlepraktijk en twaalf in relatie- en risicomangement in het bankwezen, maakte Hanneke Oude Elberink-Schieving in 2010 de overstap naar het onderwijs. Ze werkte bij Avans Hogeschool bij de Academie voor Financieel Management en deed daar veel kennis en ervaring op over Sustainable Finance. In 2019 richtte Hanneke HOESO op.

Hanneke is daarnaast co-auteur van het boek *Impactvol ondernemen in de praktijk* en deelnemer van De Zwerm (een netwerk van onafhankelijke duurzaamheidsprofessionals). Hiermee helpt ze organisaties om duurzaamheid te verankeren in hun strategie, bedrijfsvoering en verantwoording. Hanneke wil financials in hun kracht zetten door waar ze goed in zijn te combineren met een concrete rol binnen de verduurzaming van hun organisatie.

HANNEKE OUDE ELBERINK-SCHIEVING

VERBINDER FINANCE & SUSTAINABILITY, OPRICHTER HOESO

1. WAT VERSTAAT U ONDER DUURZAAMHEID?

“Als ik duurzaamheid in één term moet samenvatten, dan zou ik het verwoorden als de meervoudige waardecreatie op lange termijn.” Duurzaamheid gaat voor Hanneke over “lang meegaan”. Het is een allesomvattende term, waarbij het niet alleen over spullen gaat. Meervoudige waardecreatie gaat over waarde creëren en waarderen. “Ik vind waarderen een mooi woord. Waarderen is een bedrijfseconomische term, maar gaat ook over de waarde inzien van iets of iemand.”

Onze uitdaging gaat juist over niet-financiële waarden.’

“Om samen te begrijpen wat we onder duurzaamheid verstaan, moeten we dezelfde taal spreken en hebben we een gemeenschappelijk kader nodig”, legt Hanneke uit. De zes vormen van kapitaal in haar boek vormen een overzichtelijk model dat voor iedereen en vanuit elke discipline te begrijpen is. Dit model stimuleert bedrijven om opnieuw naar hun organisatie en haar omgeving te kijken. “Onze generatie stuurt nu slechts op twee kapitalen: financieel en geproduceerd kapitaal. We leggen nog geen verantwoording af over niet-financiële waarden, terwijl de uitdaging waar wij nu voor staan juist gaat over niet-financiële waarden.”

2. GAAT DUURZAAMHEID OVER DE MILIEUKANT OF JUUST DE SOCIALE KANT?

“Het gaat om een gezonde balans tussen de 3 p’s: people, planet en profit.” Volgens Hanneke is winst in de hiërarchie vaak te dominant en gaat dat ten koste van de twee niet-financiële p’s. “Natuurlijk moet een bedrijf financieel gezond zijn om te kunnen verduurzamen. Winst maken moet niet het doel zijn van ondernemen, maar ten dienste staan van ondernemen. Waar je zuurstof nodig hebt om te ademen, heb je financiële winst nodig om te ondernemen. Het gaat erom dat we onze gedachte omdraaien en dat het doel wordt om meervoudige waarde te creëren in plaats van louter financiële winst te behalen.”

3. WAAR KOMT UW PASSIE VOOR DUURZAAMHEID VANDAAN?

Hanneke krijgt gelijk een lach op haar gezicht: “Mijn vader was een hele handige man en hij maakte altijd alles. Ik ben opgegroeid met de gedachte dat alles wat kapotgaat weer kan worden gemaakt. Als puber vond ik dat soms irritant, maar het heeft me veel geleerd. Dat circulaire is er met de paplepel ingegoten.”

‘Dat circulaire is er met de paplepel ingegoten.’

Hanneke maakte tijdens haar werk kennis met het sociale aspect van duurzaamheid. Ze werkte voor organisaties die mooie maatschappelijke taken hadden, maar daar in de praktijk weinig mee deden. “Die bedrijven

waren vooral heel commercieel en financieel gedreven. Het ging meer om verdienen aan de klant dan verdienen met de klant.” Hanneke liep hier uiteindelijk op vast. Ze heeft toen het roer omgegooid en is aan de slag gegaan in het onderwijs.

4. HOE COMBINEERT U DUURZAAMHEID MET UW FINANCIËLE ACHTERGROND?

Hanneke zag in het onderwijs dat financieel gedreven studenten afhaakten wanneer vakken over duurzaamheid werden gegeven door niet-financiële docenten. Ze heeft toen samen met deze docenten een lesprogramma ontwikkeld. Er ging een wereld voor haar open: “Ik nam hen mee in het denken van financiële kaders en zij namen mij mee in het denken van duurzaamheidskaders. We denken anders, maar hebben een gemeenschappelijk doel. We moeten de verbinding tussen die twee werelden opzoeken en de discussie aangaan, want op die verbindinglijn schuurt het en zonder wrijving is er geen glans.”

10 vragen over duurzaamheid

‘Er is een wereld te winnen als we die twee werelden samenbrengen.’

Hanneke heeft hier uiteindelijk haar werk van gemaakt. “Soms is het lastig om tussen twee werelden in te staan. Iemand zei laatst dat ik voor de financiële wereld een duurzaamheidsexpert ben en voor de duurzaamheids-wereld een financiële expert. Ik ben ervan overtuigd dat er een wereld te winnen valt als we die twee werelden samenbrengen.”

5. HOE MAAKT U IMPACT?

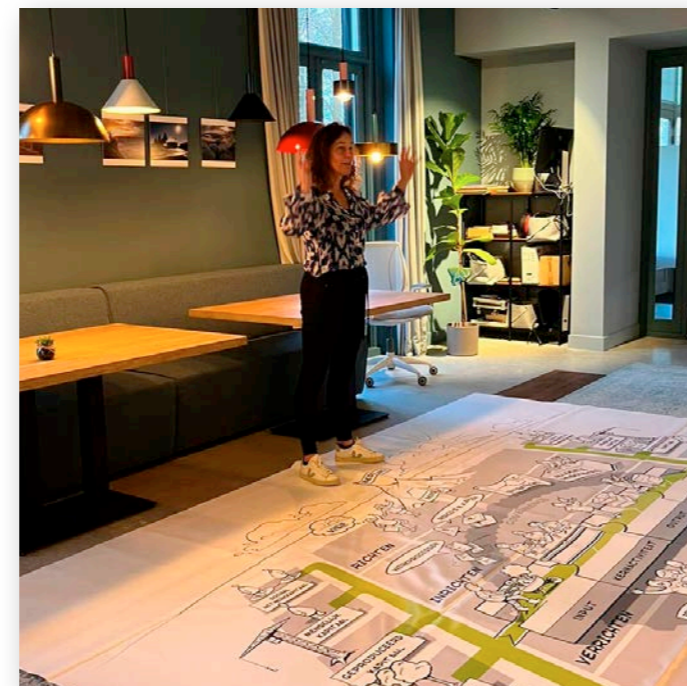
“Ik hoor vaak dat het mijn energie is die ik in de groep gooi”, antwoordt Hanneke voorzichtig. “En ik zorg voor verbinding tussen verschillende specialisten. We staan voor uitdagingen waarvoor een collectief brein nodig is. Als je alle specialisten bij elkaar zet, dan krijg je geen beweging. Mijn rol is om al die domeinen aan elkaar te koppelen en te zorgen voor verbinding. Daar ben ik goed in en zo maak ik impact.”

6. UW MOTTO IS ‘SAMEN ERVOOR GAAN TOT HET KLOPT’. WANNEER KLOPT HET?

Hanneke schiet in de lach: “Het klopt eigenlijk nooit.” Dit illustreert ze met een cirkel: een cirkel is gesloten, maar ook oneindig. “Het klopt eigenlijk maar even en daarna moeten we weer door om het opnieuw kloppend te maken. Maar als je zegt dat het nooit klopt, dan haken mensen af. Ze gaan pas ergens voor als ze weten dat het wel kan. En als het klopt, dan kun je er even van genieten en dan moet je daarna weer door. Het woord ‘samen’ in het motto is voor mij ook heel belangrijk. Het moet namelijk voor iedereen kloppen, niet alleen voor jezelf.”

7. HOE BELANGRIJK IS DUURZAAMHEID MOMENTEEL VOOR BEDRIJVEN?

“Door de komende wet- en regelgeving zie ik een kentering bij bedrijven. Kranten staan vol met klimaatveranderingen, diversiteit, gelijke beloning en ga zo maar door. Mensen beseffen dat er iets moet veranderen, maar hebben nog een afwachtende houding. Voor veel bedrijven

gaat duurzaamheid vooral om de buitenkant; mooie verhalen maar weinig daden. Die wet- en regelgeving is echt nodig om bedrijven in beweging te krijgen.”

“Gelukkig zie ik wel beweging. Het meenemen van duurzaamheid in de kernactiviteit is lastig, maar bedrijven zijn er nu in ieder geval mee bezig. Een valkuil is dat mensen duurzaamheid vanuit de rapportagekant benaderen en afhaken wanneer dit te moeilijk wordt. Mijn tip is om aan de voorkant te beginnen: waar ben je goed in en wat kun je daarmee verbeteren?”

8. ZIJN ER FINANCIËLE VOORDELEN AAN DUURZAAMHEID?

“Het is een misvatting dat duurzaamheid geen geld oplevert. Duurzaamheid levert juist wel geld op. Het begint al bij een slimmere productie. Hoe minder afval je produceert, hoe lager de kosten.”

‘Het is een misvatting dat duurzaamheid geen geld oplevert.’

“Duurzaamheidsinvesteringen gaan vaak over de lange termijn, terwijl bedrijven ook focussen op snelle opbrengsten. Je kunt onderzoeken welke veranderingen snel resultaat leveren, zoals slimmer omgaan met energie. Een voorbeeld van een duurzaamheidsinvestering op lange termijn is investeren in je personeel. Opleidingen en trainingen verdienen zich terug door de kennisontwikkeling in je organisatie. Wanneer jij goed voor je mensen zorgt, zorgen zij goed voor jouw klanten. En mochten medewerkers vertrekken voordat je de investering hebt terugverdiend, dan vind je dankzij goede mond-tot-mondreclame sneller nieuw personeel.”

“Het lijkt misschien wel alsof het goedkoper is om niet duurzaam te zijn”, voegt Hanneke nog toe, “maar dat gaat echt veranderen. Veel externaliteiten, zowel op milieu- als op sociaal vlak, zijn nu nog niet ingeprijsd, maar dit is slechts een kwestie van tijd.”

9. WAT IS UW ADVIES AAN BEDRIJVEN DIE DE STAP NAAR DUURZAAMHEID WILLEN MAKEN?

‘De belangrijkste stap is beginnen.’

“Er komt zoveel op mensen af. Maar ze hoeven niet alles in één keer te doen! Begin door vanuit het meervoudige waardecreatiemodel naar je organisatie te kijken. Waar zitten jouw waarden? Focus niet alleen op waar je al op stuurt, maar kijk echt opnieuw. Wat zijn dan de belangrijkste thema’s voor je organisatie en je stakeholders? Start met ‘de grote beetjes’: de thema’s waar jij als bedrijf de meeste impact op maakt. Probeer daar je positieve impact te vergroten en je negatieve impact te verkleinen. Maak concrete doelstellingen en ga ermee aan de slag. De belangrijkste stap is beginnen”

10. WAT HOOPT U IN DE TOEKOMST TE BEWERKSTELLEN?

“Ik zit nu in een leeftijdsfase waarin ik nóg meer stilsta bij waar het in de kern allemaal om draait. Dat wil ik zoveel mogelijk doorgeven. En ik wil laten zien dat je verschillende paden kunt bewandelen en meerdere werelden met elkaar kunt verbinden. We moeten het ongemak aangaan om samen voor een betere wereld te zorgen!” Het is mooi om te zien hoe gepassioneerd Hanneke over duurzaamheid praat. Haar boodschap is duidelijk: “Luister naar elkaar en wees samen slim. Uiteindelijk willen we toch allemaal dat het beter wordt?”